

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2022. gada 27. aprīlī

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 (sēde notiek attālināti).

395. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** J.Asaris, A.Kronbergs, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, A.Ancāne, A.Lapiņš,
V.Brūzis, I.Tapiņa

G.Princis

Projektu pārstāvji:

SIA "Ozola & Bula", arhitektu birojs
S.Frolovs

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 395. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 395.sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 396. sēde

Padomes 396.sēdi sasaukt 2022.gada 11. maijā plkst. 14:00. A.Kušķis, I.Tapiņa informē, ka nepiedalīsies 11. maija sēdē.

Padomes 397.sēdi sasaukt 2022.gada 25. maijā plkst. 14:00.

Padome vienojas turpmāk sēdes organizēt gan klātienē gan attālināti, projektu iesniedzēji piedalās klātienē ne vairāk kā divi pārstāvji.

3.

Komandu sporta spēļu halles jaunbūve , Krišjāņa Barona iela 99 C, Rīgā; Iesniedzējs: SIA "Ozola & Bula", arhitektu birojs;

Projektētāja pārstāvji informē par priekšlikumu.

A.Lapiņš: projekts ir attīstījies, tomēr ēkas ieejas risinājums vēl nav līdz galam izstrādāts, lai veiksmīgi funkcionētu. Nepieciešams ieeju vairāk uzsvērt, lai tā labāk izceļas un būtu vieglāk uztverama un pieejamāka. Arī ventilācijas risinājums nav vēl līdz galam pārdomāts.

V.Brūzis: Projekta attīstībā jāņem vērā kopējā situācija ar blakus esošo laukumu (blakus esošās ēkas priekšā). Šim laukumam ir savs mērogs, kulises. Jaunais apjoms ir apmēram puse no blakus esošā sporta nama apjoma, līdz ar to tas pastāv pats par sevi, nerespēkot apkārtējo apbūvi.

Šajā stadijā priekšlikums ir problemātisks dēļ kompozīcijas pret laukumu un ieejas risinājumu. Risinājums nav mainīts kopš izskatīšanas būvvaldes padomē un izvirzītajām prasībām.

J.Dambis: no pilsētībūvnieciskā viedokļa jūtams, ka konkrētā zemes gabala funkcija un apjoms ir liels, jo ārtelpas daļa ir maza šādai funkcijai. Nepieciešams izjust, kā apjoms iekļaujas pilsētas audumā un apkārtējā ainavā. Satraucošs ir apjoma izmērs, lai gan jāapzinās, ka ēkas funkcija to prasa. Jumta ainavas jautājumā horizontālās plaknes ir jāizmanto alternatīvās enerģijas iegūšanai, tomēr šī jumta plakne krasi izdalīsies no apkārtējās apbūves un būs ļoti neiederīga jumta ainavā, tādēļ jācenšas ar arhitektoniskiem paņēmieniem to veidot iederīgāku kopējā Rīgas vēsturiskā centra jumta ainavā.

A.Kušķis: Objekts maksimāli izmanto pieejamo teritoriju un svarīgi izprast, kā tas veidojas kopā ar blakus, vēl neuzcelto ēku. Šobrīd objekts izskatās diezgan izolēti, vienlaikus ir veidots cietais segums līdz par žogam, kuram blakus ir dzīvojamā ēka. Pozitīvi, ka ir publiskās telpas labiekārtojums, kas tiek atjaunots. Šobrīd tas funkcionē, lai gan neatbilst kvalitātes un estētikas prasībām un būs nepieciešams uzlabojums.

Projektētāja pārstāvji apliecina gatavību pārskatīt risinājumu, neveicot balsojumu šajā sēdē.

4.

Arhitektūras metu konkursa “Viesnīcu kompleksa būvniecība Vecrīgā”; Iesniedzējs: SIA “Būvuzraugi LV” S.Frolovs.

S.Frolovs informē par konkursa materiāliem.

A.Kušķis informē, ka apspriežams jautājums ir par savienojuma veidošanu – vai nu gaisa tunelis vai pazemes savienojums. Abi risinājumi ir sarežģīti, tomēr, iespējams, konkursā var tikt rasts labs piedāvājums. Ja Padome principā šādu iespēju nepieļauj, tad šis noteikumu punkts jāņem ārā no nolikuma.

J.Asaris uzdod jautājumu, cik plaši plānots izmantot pazemes teritoriju.

S.Frolovs informē, ka jautājums tiek risināts, ņemot vērā esošo pagrabu atzīmi un plānoto iedzīvināšanu. Vienīgā vieta, kur iespējams iet zemāk par pagrabu atzīmi, ir baseina vietā. Pārējā teritorijā atzīts, ka pēc kara ir aizbērts ar būvgružiem un to izņemšana būtu pirmais solis, attīrot vēsturisko pagrabu aprises un pakāpeniski veidojot padziļinājumu. Darbu veikšana sadalīta pa daļām, lai neradītu apdraudējumu apkārtējai apbūvei un vēsturiskajai substancei.

J.Dambis: Jāņem vērā, ka aplūkotā vieta nav arheoloģiski izpētīta un arī priekšizpēte ir vēl nepilnīga. Līdz ar to jārēķinās, ka var tikt rasti jauni atklājumi. Svarīgi uzsvērt, ka šajā vietā būs jāsauglabā vēsturisko ēku fragmenti vai paliekas, kas tiktu konstatētas arheoloģiskos izrakumos. Līdz ar to iecerētā projektā tas var ienest izmaiņas. Tādēļ šobrīd nav iespējams definēt precīzus noteikumus un prasības visas teritorijas apbūvei.

Svarīgi ievērot Vecrīgai raksturīgo apbūves mērogu un raksturu. Modelis, ar kuru Padome tika iepazīstināta, atšķiras no esošās apbūves rakstura. Šajā vietā nevajadzētu paredzēt arhitektūru ar maksimālo būvtilpumu, jo tādā gadījumā vieta izcelsies no apkārtējās Vecrīgas apbūves.

Esmu pret virszemes savstarpējo savienojumu, jo šādi savienojumi nav raksturīgi Rīgas vēsturiskajam centram. Šis varētu būt precedents, kas raisītu vēlmi veidot arī citur un tā nebūtu laba prakse, turklāt būtu pretrunā normatīvajiem aktiem.

Jumta ainavas risinājums ir ļoti nozīmīgs, kas tiks risināts radošā procesā projektēšanas gaitā. Jāņem vērā, ka objektam būs viena kopēja funkcija un tiks apbūvēti vienlaicīgi astoņi zemes gabali, kas ir plaša teritorija pašā Rīgas centrā.

Iespējams, šis būs gadījums, kad projekts būs jāsaņāgo ar UNESCO Pasaules mantojuma centru, atbilstoši likuma prasībām, kā arī nepieciešamas konsultācijas ar UNESCO Latvijas nacionālo komisiju.

Materiālu izmantojumā aicinu ievērot ilgtspējīgus principus, piemēram, neizmantot dzelzsbetonu, kas ir arī neizdevīgs no ekoloģijas viedokļa.

S.Frolovs informē, ka attīstītājs apzinās minētos faktorus. Nolikumā minēts, ka attīstības procesā vērtīgi atradumi ir jāsauglabā. Mets tiktu aktualizēts, atbilstoši situācijai un projektēšana netiktu virzīta uz priekšu, neizpildot kādas prasības.

A.Ancāne: Uzsveru, ka runa ir par ļoti nozīmīgu vietu Vecrīgas centrā. Apzinoties kontekstu ar Rīgas vēsturiskā centra kā Pasaules mantojuma vietas statusu, jābūt gataviem uz nestandarta risinājumiem, kas būtu nepieciešami, reaģējot uz iespējamiem atklājumiem un jaunu situāciju. Jāreaģē arī uz apkārtējo apbūvi un kvartāliem, kā arī jāatceras pieredze no vēstures par iepriekšējo laiku pieļautajām kļūdām pilsētas audumā, tādēļ jācenšas iet citā virzienā, meklējot veidus, kā rast mērogam un vides raksturam piemērotāku risinājumu, lai neiegūtu svešķermeņi pilsētas audumā. Īpaši aicinu pievērst uzmanību Tirgoņu ielas frontē, kur ēka Tirgoņu ielā 10 ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, kas prasa īpašu pieeju un attieksmi no apkārtnes attīstības.

Stāvu augstums, par ko liecina fasāžu notinumi un vēsturiskie foto attēli, ir bijis dažāds – trīs līdz pieci stāvi, bet nekad nav bijusi augstāka apbūve, tādēļ jāuzmanās ar maksimālo stāvu skaita augstuma noteikšanu. Jāievēro mērogs, attiecībā pret vēsturiskām ēkām.

Programmā pozitīva iezīme ir prasība atspoguļot gruntsgabalu parcelāciju. Vienlaikus, jautājums par iespējamu gruntsgabalu apvienošanu, kas šobrīd ir atlikta, tomēr ir pieminēta un vēl jāpārdomājama.

Programmas teorētiskajā daļā minēts, ka apbūves gabalu izvietojumu noteica nejaušība. Iebilstu pret šādu apgalvojumu, jo ir teorijas par to, ka Vecrīgas vēsturiskajā kodolā segmentveida plānojumu noteica pēc ļoti stingras ieceres, kā arī viduslaiku Rīgā pastāvēja būvnoteikumi. Arī apbūves loģika, kas noteica garos gruntsgabalus, apliecina, ka ēkas galvenā fasāde ir vērsta pret Tirgoņu ielu un otrs gruntsgabala gals iziet uz Mazo monētu ielu, kas ir aizmugures iela. Līdz ar to, tā nav nejaušība, bet stingra

loģika. Vēsturiskais gruntsgabalu plānojums ir viens no aspektiem, kādēļ Rīgas vēsturiskais centrs ir UNESCO Pasaules mantojuma vieta, uzliekot projektētājiem augstas prasības.

A.Kušķis: Plānots sarežģīts objekts, taču tieši tādēļ ir vērts censties vairāk, lai iegūtu unikālu rezultātu, kas kvalitatīvi papildinātu pilsētu. Varētu būt brīvāka pieeja attiecībā uz savienojuma risinājumu, ļaujot censties meklēt piedāvājumus. Tomēr, ja NKMP iebilst pret šādu pieeju, tad šāds nosacījums jāņem ārā no programmas.

V.Brūzis: būvvaldes padome nav iebildusi savienojuma veidošanai.

J.Asaris: pazemes savienojums nebūtu problēma, salīdzinot ar citu kopējo arheoloģisko darbu apjomu. Šī ir vieta, kur pazeme jau tika postīta ar RTU ēkas korpusa būvniecību.

J.Dambis: iepriekšējos gados ir notikušas konsultācijas, kurās ir bijusi stingra attieksme pret to, ka tiek veidotas pārejas ielām pāri un pie šīs konsekvences NKMP pieturās.

Padome balso par lēmumu: Atzīmējot konkursa nolikuma izstrādes attīstību, atbalstīt kopējo virzību, aicināt izdarīt precizējumus atbilstoši izteiktajiem viedokļiem un atbildīgo institūciju atzinumiem. Savienojums pazemē ir pieļaujams, ja to pieļauj arheoloģiskās izpētes rezultāti.

	Par	Pret	Atturas
J. Asaris	1		
J. Dambis	1		
A. Ancāne	1		
A. Kušķis	1		
A.Lapiņš	1		
I. Purmale	1		
I.Tapiņa	1		
V.Brūzis	1		
A. Kronbergs	1		
	9	0	0

Balsojuma rezultāts:

Par: 9;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Atzīmējot konkursa nolikuma izstrādes attīstību, atbalstīt kopējo virzību, aicināt izdarīt precizējumus atbilstoši izteiktajiem viedokļiem un atbildīgo institūciju atzinumiem. Savienojums pazemē ir pieļaujams, ja to pieļauj arheoloģiskās izpētes rezultāti.

Sēdi slēdz plkst. 16:15

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Ancāne

I.Purmale

A.Lapiņš

I.Tapiņa

Sēdi protokolēja:

A.Rupenheite